

Column van de voorzitter

Weg van de wereld ...

Tja, en dan ben je opeens weg van de wereld. De ene dag een protestantse Hollander, en de volgende dag trek je je habijt aan, spelt de kap goed vast zodat er geen haartje meer te zien is en gaat mee in de stoet nonnen, al zingend op weg naar de professie. Een grote stap, en voor mij extra groot omdat ik direct bevorderd werd tot moeder overste. Moeder overste van het Wittevrouwenklooster aan het Vrijthof in Maastricht, waar Marieken van Nimwegen volgens sommige legendes intrede zou hebben gedaan. De gereconstrueerde professie werd opgevoerd bij de laatste resten van een muur, nog te zien in het souterrain van het Vrijthoftheater. 'Weg van de wereld, kluzenaars en kloosterlingen', het thema van Musica Sacra in Maastricht dit jaar. Als 'Maastrichtse vrouwenschola' (amateurs onder professionals) hebben wij meegedaan, meegezongen en meegeleefd. Na afloop legden wij habijt en kap weer af, en mengden ons als luisteraars onder de andere festivalgangers. Wie mij kennen wisten van het begin af aan al dat het nooit wat zou worden met mij in het klooster. Geen gen voor gehoorzaamheid bij mij. Marieken moest beloven te leven 'zonder eigenschap', wat mij wel erg zwaar lijkt maar in Oudnederlands ook voor 'eigendom' werd gebruikt. Er zijn veel manieren om kluzenaar of kloosterling te zijn, en veel van die manieren zijn dat derde weekend van september naar voren gebracht in muziek, toneelspel, lezing en film. Ik ben naar het spel van een monnik op de shakuhachi gaan luisteren, een Japanse bamboefluit, speciaal gebruikt om boeddhistische meditatieve muziek te spelen. In een donker theater brandde één kaars (en alle nooduitgangverlichting), de fluitist zat op een pianokruk te spelen. In het kaarslicht zag je alleen vaag zijn handen, gezicht en voeten. Het geluid nam me mee. Het geluid van de wind in het riet. Leven zonder eigenschap, muziek om je mee te nemen weg van je eigenschap zowel materieel als immaterieel. En nu zit ik achter *mijn* computer, schrijf *mijn* stukje waar *mijn* naam onder komt, en denk aan alles wat ik deze week *wil* doen. Maar de fluit speelt door...

(Marleen van den Berg)

Nieuws van leden

* Van Frida Kole deed mee aan de Bussumse atelierroute in het weekend van 9 en 10 september. Haar werk is geïnspireerd door de meest recente reizen naar Zuid-Afrika, Zuid-India, Turkije en Noorwegen. Hierbij een afbeelding van een van haar werken.

Opmerking van de redactie:

Wanneer u een afbeelding van uw werk opstuurt, Plaatsen we dat als een mooie illustrering van ons blad. Graag vermelden: titel, maat, en techniek.

* Op 6, 7 en 8 oktober stellen de kunstenaars van Gebouw A hun atelier open voor publiek. Op vrijdag 6 oktober om 19.00 uur zal de feestelijke opening worden verricht door de burgemeester van Vugt, mevr. J Baartmans en de wethouder van cultuur dhr. J. Teulings. Een van de deelnemers is Els Hollestelle. Openingstijden: 6 oktober van 19.00 tot 22.00 uur en 7 en 8 oktober van 12.00 tot 17.00 uur. Adres: Kampdijklaan 85, 5263 CH Vugt.

* Tentoonstelling van *Hetty de Groen*: Tot en met 29 oktober in Kunsthuis Secretarie te Meppel. Hetty de Groen toont haar project altaarstukken dat ze zojuist heeft afgerond; ze is er in 2003 mee begonnen. Ze deed inspiratie op bij de vele bezoeken aan Romaanse en gotische kerken en andere religieuze gebouwen in binnen- en buitenland. Met de altaarstukken geeft ze een persoonlijke kijk op religie, met soms een absurdistische knipoog.

* We kregen het droevige bericht dat ons lid T.L.J. Sloot in het voorjaar is overleden.

Berichten uit de kunstwereld *(met bijdragen van Rita Hulsman en Elganen Jelsma)*

* *Laser-sound performance* in de tuin van het Centraal Museum Utrecht

Traditionele film presenteert een driedimensionale wereld in een tweedimensionaal vlak. Zo niet tijdens Re: visie 2006, een jaarlijks terugkerend programma tijdens het Nederlands Film Festival, waarin het spanningsveld en grensgebied tussen filmkunst en kunstfilm wordt onderzocht en getoond. Beeldend kunstenaars en filmmakers ontleden de traditionele film in al haar losse elementen. De verschillende bouwstenen worden in een driedimensionale

ruimte gebracht, waar bezoekers als toevallige personages in het scenario optreden. Geluid, kleur en geprojecteerd licht worden gebruikt als zelfstandige entiteiten en kunnen zo opnieuw worden onderzocht in eigenzinnige composities. Soms geven deze composities de toeschouwer ruimte voor eigen associaties, soms wordt men overladen met korte fragmenten, microverhalen, geconstrueerde beelden en nieuwe geluiden.

Kun je een verhaal vertellen met enkel kleur en klank? Kan je een film non-lineair vertonen? En wanneer maakt een soundtrack het geprojecteerde beeld overbodig?

Om daarachter te komen is een bezoek aan *Pick Up The Pieces*, zoals het Re:visie programma dit jaar heet, onontbeerlijk. Tot en met 8 oktober 2006 live performances, een tentoonstelling met installaties en drie samengestelde filmprogramma's. De tentoonstelling heeft plaats in het Utrechtse Centraal Museum, de performances en de filmprogramma's in CM Studio. De tuin van het Centraal Museum is de locatie voor de openingsceremonie. Op vrijdag 29 september begint daar om 21.00 uur de spectaculaire lasersound performance *Pulse Train* van Edwin van der Heide.

Voor meer informatie, tijden en entreprijzen kunt u de website raadplegen: www.revisie.org.

* *De mogelijkheden van taal*

De tweejaarlijkse kunstprijs B.A.C.A (Biennial Award for Contemporary Art), die het Bonnefantenmuseum Maastricht uitreikt aan een Europese beeldend kunstenaar, is op 23 september jl. toegekend aan Bethan Huws uit Wales. Het centrale thema van haar werk is vertalen: van de ene taal in de andere, van de ene cultuur naar de andere, van ervaringen in concepten en omgekeerd. In al haar werk, variërend van discrete interventies in bestaande ruimten tot 35-mm-films, worden bespiegelingen op kunst gecombineerd met een persoonlijke benadering van de mens als sociaal wezen. In de zogenoemde 'introduction room' zijn uiteenlopende werken uit verschillende perioden te zien: aquarellen, handgeschreven teksten, zogeheten word-vitrines en fotowerken. Daarna volgen zalen met kleine sculpturen, films en readymades, waarin telkens één thema of aspect van haar werk centraal staat. De tentoonstelling laat zien dat Huws' ideeën aanvankelijk de vorm aannemen van concrete, ruimtelijke interventies maar dat ze al vroeg de mogelijkheden van taal voor haar werk ontdekt.

In 1993 creëerde Bethan 'The Bistrisa Babi - a work for the North Sea', uitgevoerd bij Alnwick in het Engelse Northumberland. Op de grens van zee en land zongen acht Bulgaarse vrouwen - een traditionele zanggroep - de Noordzee toe. De Bistrisa Babi, babi betekent grootmoeders, deden dat op drie achtereenvolgende avonden in juli vanaf het moment dat het tij ging keren. Terwijl ze zee zich terugtrok brachten ze liederen ten gehore zoals *Vai Dudole (Een gebed voor regen)* and *Sultz Saide (voor de zonsondergang)*. Hun stemmen vermengden zich met de geluiden van de wind en de zee. Geheel in de lijn van een traditie die meer dan duizend jaar teruggaat. In de dorpen van de Plana regio in Bulgarije worden de liederen van oudsher uitgevoerd in de open lucht. Wie nieuwsgierig is geworden, kan zich tot en met 14 januari 2007 in het Bonnefantenmuseum onderdompelen in een uitgebreid overzicht van Huws' werk.

* *Muziek in het museum*

Steeds meer musea halen muziek binnen hun muren, al dan niet gekoppeld aan een tentoonstelling.

Op zondag 1 oktober brengt het Toon Trio in Museum van Bommel van Dam te Venlo een ode aan hedendaagse Limburgse componisten. Dit ter gelegenheid van de tentoonstelling *Het lokkend avontuur*, samengesteld uit de artistieke nalatenschap van de in 1998 overleden Limburgse kunstenaar Pieter Defesche. Aanvang 15.00 uur, gratis voor museumbezoekers. De tentoonstelling loopt tot en met 7 januari 2007.

Veelzijdig slagwerker Arnold Marinissen geeft op 15 oktober een recital in het Van Abbemuseum in Eindhoven. Hij weet tijd voelbaar, geluid zichtbaar en beweging hoorbaar te maken. Van 14.00 tot 15.00 uur, gratis voor museumbezoekers.

In het Tilburgse museum De Pont treden op zondag 15 oktober de solisten van het Nieuw Ensemble aan. In *Mixed pickles* brengen ze tussen 15.00 en 16.00 uur werk van Elliott Carter, György Kurtág-Signs, Sofia Goebaidolina, Franco Donatoni-Temet en Guus Janssen ten gehore. Gratis voor museumbezoekers.

In hetzelfde museum staat op zondag 12 november, tussen 14.30 en 15.30 uur een concert van het kamerkoor Ad Parnassum op het programma. In 1920 publiceerde Paul van Ostaïjen zijn dichtbundel *Bezette Stad*. Een van de centrale gedichten daarin is *Asta Nielsen*.

Componist Louis Toebosch schreef in 1987 zijn muziek op dit veelgelaagde gedicht spontaan en uit pure bewondering voor de kwaliteiten van het in zijn ogen uitzonderlijke kamerkoor Ad Parnassum. De première had plaats in 1998. In 2006 wordt het stuk door Ad Parnassum hernomen, maar nu in samenwerking met het Nederlands Filmmuseum dat in een speciale film *Asta Nielsen* opnieuw in een hoofdrol brengt.

Tijdens de tentoonstelling *Loving Art. De William en Anna Singer collectie*, gewijd aan de

oorspronkelijke kunstcollectie van het echtpaar Singer, geeft het kamerkoor Saudade een muzikale rondleiding langs de Singercollectie. Dat gebeurt op de zondagen 8 oktober en 5 november om 13.30, 14.30 en 15.30 uur in het Singer Museum te Laren. De tentoonstelling loopt tot en met 7 januari 2007.

* *Kunstweek 3 t/m 12 november*

Als u een van de deelnemende galerieën, musea en kunstuitlenen bezoekt, neemt u toch iets mee naar huis! Dit cadeau is zowel praktisch als bijzonder: evenals vorig jaar een speciaal vormgegeven eierdopje met zowel op de voorzijde als de achterzijde een speciaal voor de Kunstweek Attentie ontworpen decoratie van Jacques Tange (Kunstenaar van het Jaar 2005). De eerste 400 bezoekers van deelnemende musea krijgen deze bijzondere Kunstweek Attentie. Ook het Huizer Museum neemt deel aan de Kunstweek. Daar wordt in die periode de tentoonstelling *Ziel en Zaad* van 15 kunstenaars van het AKKV getoond.

In het Groot Handelsgebouw in Rotterdam is een centrale expositie van de Kunstweek. Zie ook: www.kunstweek.nl

* Nog een andere tentoonstelling: *Gooische Vrouwen, schittering en schemering*, van 6 Gooise kunstenaars. De expositie is ingericht door Elganan Jelsma. Van 25 september t/m 28 oktober, Galerie Arte Temporale, Havenstraat 180 in Bussum. Zie ook: www.schitteringschemering.nl

* In september is het Museum Catharijneconvent, het nationale museum voor christelijke kunst en cultuur te Utrecht, officieel heropend. Modeontwerper en performancekunstenaar Aziz verzorgde de openingsceremonie, waaraan drie koren en een aantal modellen meededen, allen gekleed in witte pijen versierd met gouddraad.

James Kennedy, hoogleraar contemporaine geschiedenis aan de VU sprak een rede uit over het belang van Museum Catharijneconvent in de hedendaagse tijd.

Het museum is weer volledig open na een lange periode van verbouwing, herinrichting en gedeeltelijke openstelling. De presentaties, met zowel oude als moderne kunst, zijn compleet aangepast aan de eisen van deze tijd. Een voorbeeld daarvan vormt de kleurrijke interactieve presentatie *Feest!* Weet wat je viert over de betekenis van de christelijke feestdagen.

Spectaculair is ook de schatkamer, waar de collectie kerkelijk goud en zilver te bewonderen valt. Zie ook: www.catharijneconvent.nl

Een bezoekje meer dan waard!

* Interessante website: www.zinweb.nl

Doorgevingen (geloof of ongelooft)

Auke Jelsma, auteur en kerkhistoricus uit Hilversum, is gevraagd een lezing te houden naar aanleiding van zijn laatste boek: 'Doorgeving uit het dodenrijk; de mythe van Zwarte Mozes'. *Verhalen uit het verleden als oases in de woestijn*.

Volgens de *Da Vinci Code* van Dan Brown zou het Vaticaan in Rome in de middeleeuwen de ware geschiedenis van Jezus verdoezeld hebben. Hij zou met Maria Magdalena getrouwd geweest zijn. Dan Brown wist er een smeug verhaal van te maken. Als zo'n bedrog plaatsgevonden heeft, dan toch al veel eerder in de geschiedenis, toen de kerkelijke leiders van Alexandrië in Egypte het nog voor het zeggen hadden. In de vierde eeuw slaagden zij erin Jezus te vergoddelijken. Dit kostte moeite. In woestijnkloosters bleef een menselijker beeld van Jezus bewaard, zoals uit onlangs opgedoken handschriften gebleken is. In zijn roman *Doorgeving uit het dodenrijk; de mythe van Zwarte Mozes* beschrijft Auke Jelsma de spanningen die zich toen in de woestijn hebben voorgedaan. Hij maakte hierbij gebruik van oude bronnen. Het boek bevat prachtige anekdoten over de belangrijkste leider van deze woestijnvaders en woestijnmoeders, een man die dus ook echt geleefd heeft. Deze gewezen slaaf en roverhoofdman ontwikkelde zich tot de eerste zwarte Afrikaanse leider binnen het Christendom met een heel eigen opvatting, ook over de figuur van Jezus. De roman maakte diepe indruk. Zo kun je dus ook met geschiedenis omgaan: verhalen als oases in de woestijn. Het is daarom niet verwonderlijk dat Auke Jelsma gevraagd is juist in de week van de geschiedenis, over het thema 'geloof en bijgeloof' een lezing te houden. Een ontmoeting met deze boeiende auteur zal ongetwijfeld een diepe indruk maken.

Datum: *zondag 15 oktober 2006*

Tijd: om 15.00 uur (vooraf om 14.00 uur algemene ledenvergadering)

Locatie: De Engel (kerkgebouw), Cesar Francklaan 13 te Huizen NH

Kosten: 5 euro

Website: www.aukejelsma.nl

Website: www.AKKV.nl

Tentoonstelling Ziel en Zaad. Het proces!

Binnenkort ontvangen jullie een uitnodiging voor de opening van de tentoonstelling *Ziel en Zaad* in Huizen. Het onderwerp is behoorlijk breed. De kunstenaars zijn gevraagd te reageren op een tekst uit het boekje *De gastvrije aarde* van Clarissa Pinkola Estes. Zij schreef ook het

dikke boek *De Ontembare Vrouw* wat bij vele vrouwen als tweede bijbel in de kast staat. Machteld Teekens heeft een stuk geschreven over dat boek. Een klein tipje van de sluier licht ik hier op: "Volgens Estes vinden verhalen van betekenis jou, zoals het zaad een akker vindt. Ze zoeken je op. Of je zelf zoekt of niet, dat maakt niet uit. Ze weten je toch wel te vinden. En zo was het ook met mijn fascinatie voor de oude vertelcultuur. Waar zijn de verhalen over helden in het maatschappelijke leven en in de liefde, waar de verhalen over gewassen, hun eigenaardigheden en krachten, over dieren, over bossages bij of juist ver van de bewoonde wereld, over wegen of paden, over gidsen die ons de weg wijzen en vooral: over het contact tussen de rijkdom die je kunt gewaarworden als je zintuigen op scherp staan en God?" De tekst waarop men heeft gereageerd voor de tentoonstelling was: "*Wat is dit proces van ziel en zaad dat lege grond aanraakt en weer vruchtbaar maakt?*". En dat blijkt vele lagen te hebben. Genoeg om de discussie wakker te maken. Misschien volgt uit deze tentoonstelling wel weer een nieuwe, want groei valt bijna niet te stoppen ... en waarom zouden we. Dit proces maakt het juist zo spannend. Ik hoop dan ook dat veel leden weer gaan reageren op deze tentoonstelling, met nieuwe kunstwerken, nieuwe teksten, gedichten, muziek of met debatten, discussies of ruzies. Met andere woorden ... kom maar op ..... we gaan de discussie graag aan!
Elganan Jelsma

Extra ledenvergadering

Een ingelaste algemene ledenvergadering. Op zondag 15 oktober om 14.00 uur in De Engel te Huizen, voorafgaand aan de lezing. Zoals we in juni al melden, gaf onze penningmeester Kees Verhoeve aan te willen stoppen. Na een oproep in de Nieuwsbrief kunnen wij nu een nieuwe penningmeester aan jullie voorstellen. Wij willen de heer Paul Bulten voordragen aan de leden van het AKKV.

Wij hopen dat jullie bij deze vergadering en aansluitend bij de lezing aanwezig kunnen zijn.
Het bestuur

Marleen v.d. Berg, Machteld Teekens, Maurice Pirenne en Elganan Jelsma

Website

www. AKKV.nl

Data

Best.verg.:
4 sept. A.s.

Atrium:

Huizen: 15
oktober 2006

Bestuur:

*voorz.: Marleen
van den Berg
Aventijnhof 11
6215 ES
Maastricht
tel.: 043-3440812

*secr.: Elganan
Jelsma, Azaleastr.
2, 1214 CG
Hilversum
tel.: 035-6212928

*penningmeester:
Cornelis Verhoeve
banknummer:
1982.49.020
gironummer:
190475

***leden:**

Machteld Teekens
Maurice Pirenne

Onze eigen website

Kijk ook vooral regelmatig op onze eigen website: www.akkv.nl. De mogelijkheden zijn nu alweer uitgebreid. Probeer dus ook je eigen gegevens goed actueel te houden. Mirthe Slepier houdt de site zorgvuldig bij. Op deze manier kunnen wij een professionele vereniging zijn en dat ook naar buiten toe uitdragen. Het is belangrijk dat we actieve leden hebben in alle disciplines, want dat is onze kracht en hopelijk kunnen we elkaar dan stimuleren in ons werk. En als er interessante samenwerkingsprojecten ontstaan, laat het ons dan weten!

Leden helpen leden

Als bureaumedewerker krijg ik vaak vragen die te maken hebben met de rechtspositie van een kunstenaar, BTW-problemen, verzekeringen, subsidiemogelijkheden. Interessant om dat voor onze leden uit te zoeken en ik kan bij ingewikkelde vraagstukken verwijzen naar de website van Kunstenaars & Co.

Soms zit er ook een technische vraag tussen. Het lijkt de redactie daarom een goed idee een nieuwe rubriek in het leven te roepen, waarin deze vragen (met toestemming) in gepubliceerd worden. Onder het motto: samen weten we meer.

Ik zelf zal met een vraag beginnen en ik hoop dat er een antwoord komt. Dat zal in het volgende nummer gepubliceerd worden, zodat wellicht anderen er – nu of in de toekomst – gebruik van kunnen maken.

Laten we afspreken dat de antwoorden in principe naar het redactieadres worden gestuurd.

Mijn vraag:

In opdracht van de gemeente Jacobswoude mag ik een kunstwerk in een nieuw winkelcentrum realiseren. Om graffiti-problemen te voorkomen, is er gekozen voor een tegelkunstwerk. Ik wil dit doen met de zogenaamde glazuurmethode (overglazuurmethode). Dat wil zeggen dat je een afbeelding 'brandt' in het bestaande glazuur van de tegels. Wie heeft daar ervaring mee?

Feike de Vries

Portret

In het volgende nummer hopen we te starten met de 'estafette-interviews'.

Dit nummer werd samengesteld door Rita Hulsman en Feike de Vries.

Kopij voor het volgende nummer (6-2006) moet uiterlijk voor 15 november 2006 ingeleverd zijn bij Feike de Vries, Van Eeghenstraat 28, 2481, XS Woubrugge. Tel./fax: 0172-519105, e-mail: brief@feikedevries.nl

